

SASHALMI MANODA ÓVODA

OM : 034613

Székhely: 1163 Budapest, Könyvtár u. 26.

T: 06-1-403-0498

Telephely: 1163 Budapest, Mátészalka u. 18.

T: 06-1-403-6064

manoda.ovoda@gamesz16.hu

www.manoda.bp16.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Az intézmény OM azonosítója:

034613

Készítette: Sashalmi Manoda Óvoda igazgatója és a nevelőtestület

Budapest 2025. szeptember 1.

Ikt.sz: / /2025

„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és
a világmindenség megismerésének igénye, csak
annak kibontakoztatását kell elősegíteni.”

Maria Montessori

Tartalom

Bevezető	5
1. Óvodánk bemutatása	6
1.1. Óvodai nevelésünk célja	6
1.2. Nevelőmunkánk alapelvei	6
1.3. Gyermekkép, óvodakép	7
1.3.1. Gyermekkép	7
1.3.2. Óvodakép	8
2. Óvodai nevelésünk rendszertáblája.....	9
2.1 Óvodánk célja, feladata	9
2.2. Óvodánk kapcsolatrendszere	10
3. Óvodai nevelésünk feladatai.....	10
3.1. Az egészséges életmód alakítása.....	11
3.1.1. Egészséges életmódra nevelés	12
3.2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés megvalósítása	16
3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
3.3.1. Anyanyelvi nevelés	18
3.3.2. Az értelmi képességek fejlesztése	18
4. Óvodai életünk megszervezésének elvei	19
4.1. Óvodánk személyi feltételei.....	19
4.2. Óvodánk tárgyi feltételei.....	19
4.3. Óvodai életünk megszervezése.....	20
4.3.1. Óvodánk csoport szerkezete	20
4.3.2. Óvodai életünk megszervezése.....	20
4.4. Tevékenységeink keretei.....	23
4.4.1. Alapszolgáltatások és a Fenntartó által biztosított költségvetésből fedezett	23
programok	23
4.4.2. Jeles napokhoz kötődő hagyományaink, ünnepeink:.....	23
4.5. Óvodánk kapcsolatrendszere	24
5. Óvodai életünk tevékenységformái.....	25
5.1. A játék.....	25
5.2. Verselés, mesélés	29
5.3. Ének, zene, népi játék, tánc.....	31
5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka.....	32
5.5. Mindennapos mozgás.....	34
5.6. A külső világ tevékeny megismerése	36

5.6.1. A környezet megismerése.....	36
5.6.2. Matematikai tapasztalatszerzés.....	38
5.7. Környezettudatosság, fenntarthatóság.....	39
5.8. Munka jellegű tevékenységek.....	40
5.9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	41
5.10. A gyermekek fejlettségének mérése, tehetségek felismerése.....	42
6. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, segítése	43
6.1. Gyermekvédelmi munka.....	43
6.2. Diabétesszel élő, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek nevelése	44
6.3. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése.....	44
6.4. A hátrányos helyzetű gyermekekkel való bánásmód	45
6.5. A gyermekek egyéni fejlesztése, tehetséggondozás	45
Törvényi háttér.....	46
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Óvoda igazgatójának nyilatkozata	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Bevezető

Pedagógiai Programunk a 363/2012. (XII.17) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épülve határozza meg intézményünkben a megvalósítás módját. Nevelőtestületünk tudatosan alkotta meg Programját, melyben egyrészt épített a meglévő értékeire, hagyományaira, eredményeire, másrészt egy olyan szakmai színvonal jelenlétét kívánja tükrözni, mely az intézményünket felkereső családoknak, Fenntartónknak, illetve a jövőben körünkben dolgozni kívánó kollégáinknak támpontot és betekintést adhat munkánkról.

Elvünk, hogy a gyermeki megismerő tevékenységnek, a teljes nevelési időben, olyan háttérrel biztosítsunk, melyben érzelmi biztonságban, kíváncsiságuktól vezérelve sajátíthat el minden gyermek, olyan készségeket, képességeket, melyek segítik iskolai beilleszkedését, helytállását.

Nevelő-, oktató munkánk során fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerjék az őket körülvevő világot, szeressék, tiszteljék és óvják annak élővilágát, szellemi-, és tárgyi értékeit. Érezzék felelősségüket ezeknek megóvásában, ismerjék lehetőségeiket.

Kiemelten kezeljük még a családok bevonását mindennapjainkba. Valljuk, hogy a nevelés olyan feladat, melyben szerepünk a családi nevelés kiegészítőjeként folytatása a napnak abban a szakaszában, melyben a gyermeket ránk bízák szüleik.

Fontosnak tartjuk még a gyermekek mozgásfejlődésének előmozdítását, mozgásigényének kielégítését.

Elkészült Programunkról elmondhatjuk, hogy átgondoltan és a gyermekek mindenk felett álló érdekeit alapul véve készült. A benne foglaltakkal intézményünk dolgozói egyet értenek és azonosulni tudnak.

1. Óvodánk bemutatása

Intézményünk a Sashalmi Manoda Óvoda. Székhelye: 1163 Budapest, Könyvtár utca 26. mely épületünkben négy csoport, telephelye: 1163 Mátészalka utca 18, ahol három csoport üzemel. Fenntartónk a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata.

Alapfeladatunk az óvodai nevelés, emellett felvállaljuk a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő, ezen belül a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, akik szakértői vélemény alapján képesek és alkalmasak az együtt nevelésre. Továbbá fogadjuk a különböző hátrányokkal küzdő, az etnikai kisebbséghez tartozókat, hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekeket, valamint fokozott figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra.

Mindkét épületünk a kerület kertvárosi, családi házas környezetében, az urbanizációs ártalmaktól viszonylag jól elszigetelten helyezkedik el.

Udvaraink, játszóeszközeink fejlesztése folyamatos. Törekszünk arra, hogy a ránk bízott gyermekek a lehető legtöbb időt töltsék a szabadban, sok mozgással, mozgásos játékkal.

Kiemelten kezeljük a természet közvetlen megismerését, lakókörnyezetünk biztosította lehetőségek kihasználásával.

Nevelőközösségünk minden tagja felsőfokú végzettséggel rendelkező óvodapedagógus, akik heti váltásos rendszerben dolgoznak. Munkánkat a Nemzeti köznevelési törvény rendelkezéseinek megfelelő, és a Fenntartó által biztosított munkakörökben dolgozó munkatársak segítik.

1.1. Óvodai nevelésünk célja

A gyermekek - három éves kortól az iskolába lépésig történő – harmonikus testi, lelki fejlődésének elősegítése, felkészítése fokozatosan - de különösen az utolsó óvodai évben - az iskolai nevelésre, oktatásra, a játék és a mozgás adta lehetőségek maximális kihasználásával.

1.2. Nevelőmunkánk alapelvei

Az óvoda minden dolgozója szem előtt tartja a gyermek mindenképp felett álló érdekét, és hogy mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Fontosnak tartjuk a gyermek - életkoronként és egyénenként változó - testi, lelki, szociális szükségleteinek kielégítését. Tiszteletben tartjuk a gyermeket megillető jogokat.

Kiemelten kezeljük a szabad játék szerepét, az óvodapedagógus játékban való részvételét, szerepvállalását. Biztosítjuk a helyet, időt, eszközt és élményszerzési lehetőséget mindehhez.

Hiszünk abban, hogy cselekvés közben a leghatékonyabb a világ megismerése, ezért változatos tevékenységek felkínálásával tervezetten, szervezeten adunk ehhez minden gyermek számára lehetőséget.

Elfogadjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége és ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Ennek érdekében rendszeresen kikérjük a szülők véleményét. Javaslataikat, ötleteiket igyekszünk rugalmasan beépíteni a nevelői munkánkba.

- ❖ Elzárkózunk a hátrányos megkülönböztetés mindennemű formái elől.
- ❖ Törekszünk a tehetség felfedezésére és segítésére.
- ❖ A szociokulturális háttérből (nemzeti és etnikai) fakadó esélyegyenlőtlenségeket figyelembe vesszük, biztosítjuk az egyenlő hozzáférést
- ❖ Fontosnak tartjuk, hogy nevelési alapelveink, a ránk bízott gyermekek nevelése során, életkori sajátosságaiknak megfelelő módon beépüljenek személyiségükbe
- ❖ Óvodai nevelésünkben érvényesülhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések.
- ❖ Felvállaljuk, hogy óvodánkban befogadjunk sajátos nevelési igényű gyerekeket. Legjobb tudásunk szerint biztosítjuk számukra az egészséges környezetbe való beilleszkedés lehetőségét, szocializációs fejlődésükhöz szükséges feltételeket és az elfogadó környezetet.

1.3. Gyermekkép, óvodakép

1.3.1. Gyermekkép

Tiszteletben tartjuk a gyermekek individumát, óvodánk a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Elismerjük, hogy a gyermekek folyamatosan fejlődő személyiségek, akik más-más fejlettségi szinttel rendelkeznek, és akiknek sajátos – életkori szakaszonként és egyénenként változó – szükségleteik vannak. Ennek megfelelően biztosítjuk a magas színvonalú és szeretetteljes nevelést, melyben a gyermekek fejlődése önmagukhoz mérten valósulhat meg. Törekszünk, – a közösség érdekeinek figyelembe vételével – az esetlegesen meglévő hátrányok csökkentésére. Óvodai nevelésünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

1.3.2. Óvodakép

Barátságos, vidám környezetben, nyugodt, szeretetteljes, biztonságot adó, a családi nevelést elfogadó és kiegészítő, a szülőkkel együttműködő óvodát működtetünk.

Nevelésünk és az esetleges segítségnyújtás során figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. Kiemelten kezeljük a kölcsönös bizalom kialakítását és fenntartását.

Fontosnak tartjuk a gyermekek természetes igényeihez alkalmazkodó maximális idő és feltételrendszer biztosítását a játékhoz és a mozgáshoz.

Praktikus és esztétikus, sok lehetőséget felkínáló környezet megteremtésével adunk lehetőséget a gyermekeknek a tapasztalatszerzésre.

Feladatunknak tartjuk, hogy elősegítsük a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakoztatását. Tekintettel vagyunk a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira és eltérő fejlődési ütemére, valamint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

Nevelési célunk, hogy:

- ❖ a természeti és tárgyi környezettel harmonikus kapcsolatban élő,
- ❖ a mozgást szerető és fontosnak tartó,
- ❖ nemzeti értékeinket életkori sajátosságainak megfelelően ismerő és szerető,
- ❖ szeretetet adni és kapni tudó,
- ❖ a felnőtteket és társait tisztelő,
- ❖ az őt körülvevő világban magabiztosan tájékozódó és ebben magát praktikusán elhelyezni tudó gyermekké váljon!

Nevelőmunkánkkal elősegítjük, hogy óvodáskor végére képessé váljanak az iskolai követelményeknek való megfelelésre és az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre.

Törekszünk, hogy alkalmassá váljanak:

- ❖ egymás elfogadására és segítésére,
- ❖ együttműködésre,
- ❖ önálló véleményalkotásra,
- ❖ felelősség vállalásra,
- ❖ a másság elfogadására.

Optimista szemlélettel, derűvel és szeretettel gyakoroljuk hivatásunkat.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosságuk megőrzését, a nemzeti identitásuk erősítését, a nemzeti hagyományaik átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei számára lehetőséget biztosítunk az önazonosság megőrzésére, ápolására, erősítésére, a társadalmi integrációra.

2. Óvodai nevelésünk rendszertáblája

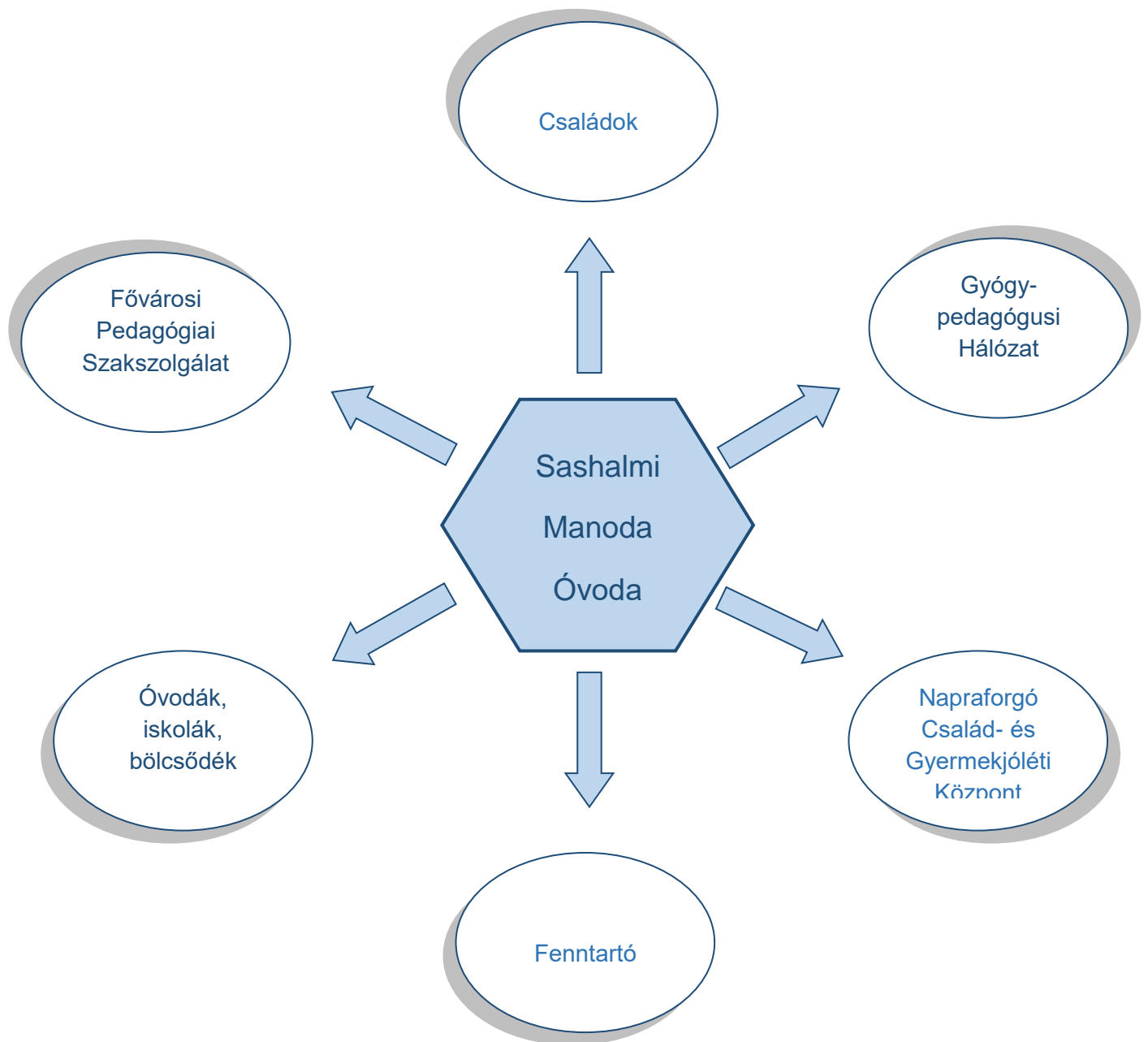
2.1 Óvodánk célja, feladata

A külső világ tevékeny megismertetése, összefüggésben a mozgással, óvodánk hagyományaival

Az egészséges életmód alakítása
Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés megvalósítása
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A játék
Verselés, mesélés
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
Rajzolás, mintázás, kézi munka
Mozgás
A környezet megismerése, matematikai tapasztalatszerzés
Környezettudatosság, fenntarthatóság
Munka jellegű játékos tevékenységek
A tevékenységekben megvalósuló tanulás
Egyéni fejlesztés, tehetséggondozás

2.2. Óvodánk kapcsolatrendszere

3. Óvodai nevelésünk feladatai

Cél: A gyermek három éves korától az iskolába lépésig tartó egészséges növekedése, fejlődése, egészségének védelme, edzése, óvása, testi, lelki és értelmi fejlesztése.

Feladat:

- a) az egészséges életmód alakítása,
- b) az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- c) az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül nevelési feladataink:

- a) a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- b) a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- c) a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- d) az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- e) életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz;
- f) a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- g) a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- h) megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

3.1.1.Egészséges életmódra nevelés

3.1.1.1. Az egészséges életmód szokásainak alakítása

Biztosítani az egészséges fejlődéshez szükséges, a gyerek igényeihez alkalmazkodó napirendet, melyet folyamatosság és rugalmasság jellemez.

Napirendünket az alábbi rendszeresen ismétlődő tevékenységek alkotják:

étkezés
testápolás
öltözködés
mozgás
levegőzés
pihenés

Étkezés

Cél:

Formálódjanak a helyes táplálkozási, és kulturált étkezési szokásaik. Váljon igényükké az egészséges étkezés: különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, magas só- és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának kerülése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának kedvelése.

Feladat:

Kulturált étkezési szokások elsajátíttatása, evőeszközök helyes használatának alakítása, egészséges, változatos és kiegyensúlyozott táplálkozás igényének elősegítése, széleskörű ételcsoportok megismertetése, megkedveltetése (gyümölcsök, zöldségek, főzelékfélék).

Alkalmanként ételek, italok közös elkészítése, sütemény sütése.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Önállóan megítéli, hogy miből mennyit kíván fogyasztani, és nem zárkózik el az ismeretlen ételek megkóstolásától. Ismeri és fogyasztja az egészséges ételeket.

Az asztalnál megfelelő testtartással ül, az evőeszközöket célszerűen és esztétikusan használja.

Az étkezés környezetének rendjére vigyáz, felszólítás nélkül használja a szalvétát.

Testápolás

Cél:

Önállóan lássák el saját testükkel kapcsolatos higiéniai feladatokat.

Feladat:

A tisztálkodási és testápolási eszközök célszerű és takarékos használatának, azok rendben tartásának megismertetése és gyakoroltatása.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Önállóan és célszerűen használja a tisztálkodási, higiéniai eszközöket. Önállóan észreveszi és megoldja a saját testével kapcsolatos tisztálkodási teendőket. Fogat mos.

Öltözködés

Cél:

Saját komfortérzetének megfelelően tudja kontrolálni a ruhadarabok szükségességét, fokozatosan jusson el az önállósághoz. Legyen igénye a rendezett öltözködés.

Feladat:

Az öltözködés helyes technikájának fokozatos elsajátíttatása, gyakoroltatása.

Egyéni szükségletek figyelembevétele a segítségnyújtásban.

Példamutatás a ruházat rendezettségében, a külső megjelenésben.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Önállóan veszi fel a könnyen kezelhető ruhadarabokat. Tud gombolni, masnit kötni, csatolni, húzózárat le-, és felhúzni.

Ruháit saját magán és az öltözködés helyén is rendben tartja.

Mozgás

Ld. a Mozgás című fejezetet.

Levegőzés

Cél:

Váljon igényükké a szabadban való tartózkodás és tevékenykedés.

Feladat:

A lehető legtöbb tevékenység szabadban való szervezése.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Minden időjárási helyzetben szívesen tartózkodik a szabadban.

Pihenés

Cél:

Testileg, lelkileg egészségesen fejlődjenek.

Feladat:

A pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása.

Alkalmazkodás a gyermekek életkorának megfelelő alvásigényéhez és egyéni szokásaihoz.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Saját fejlődési ütemének megfelelően optimálisan fejlődik.

3.1.1.2. Az egészség megőrzése, egészségvédelem

Cél:

Alakuljon az egészséges életvitel iránti igényük.

Feladat:

Az esetleges egészségügyi és pszichés problémák észrevétele, jelzése. Kapcsolattartás, együttműködés a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. kerületi Tagintézményével, Napraforgó Család-, és Gyermejkölési Központtal.

Mindennapos egészségfejlesztő testmozgás során lúdtalp torna, tartásjavító torna, mozgásos játékok szervezése a csoportban, melyek segítik a helyes izomegyensúly és a kondicionális képességeik alakulását.

Az időjárástól függően a lehető legtöbb idő biztosítása a szabad levegőn.

A betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Testileg, lelkileg egyéni sajátosságainak megfelelően, optimálisan fejlett, felkészült az iskolai oktatás-nevelésre.

Diabétesszel élő gyermek egészségének megőrzése

Diabétesszel élő gyermek óvodai nevelése esetén kiemelten fontos a szülővel való szoros együttműködés. Ez az együttműködés mindkét fél számára a jogszabályban előírt kötelezettségeken alapul. [Nkt. 25§ (5a.) bekezdés, 72§ (1a.) bekezdés]

A gyermek egészségének megőrzése érdekében:

- A szülő tájékoztatja a gyermek állapotáról az óvodát a gyermek óvodai jogviszonya létesítésekor, illetve tudomásszerzést követően haladéktalanul.
- Az óvoda a gyermek egészségének megőrzésére fokozott figyelmet fordít.
- Az óvoda, a szülőtől kapott, és a gyermek diabéteszes állapotával kapcsolatos adatokat az óvodai jogviszony fennállásáig kezeli.

Az óvoda az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek szülőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a szerinti speciális ellátást biztosítja:

- Az óvoda igazgatója az óvodapedagógus számára előírhatja a vércukorszint szükség szerinti mérését, valamint, szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.
- Az óvoda igazgatója ezen speciális feladatokat olyan óvodapedagógus útján biztosítja, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.
- Az óvoda igazgatója az Nkt. 62 § szerinti esetkörben egy esetleges rosszzullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki.

Fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek egészségének megőrzése

A fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek óvodai nevelése esetén is kiemelten fontos a szülővel való szoros együttműködés. Ez az együttműködés mindkét fél számára a jogszabályban előírt kötelezettségeken alapul. [Nkt. 25§ (5a.) bekezdés, 72§ (1a.) bekezdés]

A gyermek egészségének megőrzése érdekében:

- A szülő kötelezettsége, hogy az óvodával óvodai jogviszonyban álló, fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermeke fokozott figyelmet igénylő

egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről a beiratkozással egyidejűleg, vagy a diagnózis ismertté válását követően haladéktalanul tájékoztassa az óvodát, továbbá köteles gondoskodni arról, hogy az életmentő gyógyszert a gyermek mindig tartsa magánál.

- Az óvoda a gyermek egészségének megőrzésére fokozott figyelmet fordít.
- Az óvoda, a szülőtől kapott, és a gyermek fokozott kockázatú allergiás állapotával kapcsolatos adatokat az óvodai jogviszony fennállásáig kezeli.

3.1.1.3. Egészséges és biztonságos környezet

Cél:

Egészséges körülmények között, életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően tevékenykedjenek, mozogjanak, törekedjenek a balesetek elkerülésére.

Feladat:

A csoportszobai bútorok, játékszerek, mobil mozgásfejlesztő eszközök, valamint az udvari mozgásfejlesztő játékszerek biztonságos használati szabályainak megtanítása, következetes betartatása. A karbantartási, javítási munkák során a balesetmentes környezet alakításának elsődleges szempontként való kezelése.

Részvétel az alkalmazotti közösség éves munka- és tűzvédelmi oktatásán.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az óvodában megtanult biztonsági szabályokat az élet más területein is adekvátan alkalmazni tudja, betartja.

3.1.1.4. Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

Cél:

Mozgásuk váljon összerendezetté és harmonikussá. Fejlődjön állóképességük, erejük, gyorsaságuk, ügyességük.

Feladat:

A mozgás lehetőségének biztosítása az életkori sajátosságok és az óvodai napirend figyelembevételével.

A nagymozgást fejlesztő mobil tornaszerek csoportszobában való jelenlétének biztosítása, segítségnyújtás használatukban.

Mindennapos egészségfejlesztő testmozgás szervezése, az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével, törekedve a szabad levegő minél teljesebb körű kihasználására.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Iskolába kerüléskor egyéni fizikai adottságait, testi képességeiket maximálisan ki tudják használni. Biztonsággal helyezik el magukat a térben.

3.1.1.5. Környezettudatos magatartás megalapozása

Cél:

Alakuljon a környezethez való pozitív hozzáállása.

Feladat:

Környezettudatos magatartás formálása az óvodai élet minden területén.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Szereti és tiszteli környezetét és lehetőségeinek megfelelően védi, óvja.

3.2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Cél:

Az óvodáskorú gyermek szükségleteinek kielégítése mind testi, mind lelki, mind szellemi vonatkozásban. Az óvodáskor a gyermek életében szenzitív időszak – ez a szocializáció szakasza. Az óvodába lépéssel megkezdődik a gyermek közösségi nevelése, vagyis az a folyamat, amely során a gyermek az énközpontú világából átlép a közösség hálózatába és annak értékes tagjának érzi és tartja magát. Ebben a folyamatban épül pozitív énképe, reális éntudata, illetve a lelki jólléte, a lelki egészsége. Az érzelmi, erkölcsi, illetve értékorientált közösségi nevelés alapja az érzelmi biztonság kialakítása az óvodában, mely a beszoktatással kezdődik, éppen ezért ennek lezajlása kiemelt jelentőségű a gyermek életében. A gyermek a közös tevékenységeken, játékokon, a kortárs gyermekekkel és a felnőttekkel való kapcsolatából tapasztalatokat szerez önmagáról, a társas dinamikáról, a közösségben elfoglalt helyéről, szerepéről. Egyéni sajátosságainak és képességeinek tükrében megtalálja helyét a közös játékokban, az együttes tevékenységekben, alakulnak, formálódnak társas kapcsolatai. Megismerkedik szűkebb és tágabb környezetével, a keresztény kulturális értékekkel, körvonalazódik nemzeti identitása.

Feladat:

Az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, annak mind verbális, mind nonverbális része, bánásmódja, viselkedése modell értékű legyen, hiszen a gyermek mintakövetéssel tanul. A gyermekkel való kapcsolatukat jellemezze a harmóniára, partneri együttműködésre való törekvés, a felnőtt segítse a gyermek önállóságát annak képességei, illetve fejlődési sajátosságainak figyelembevételével, hiszen minden gyermek megérdemli az önállóság szabadságát. Az én-hatékonyság megsegítése ebben az életkorban alapvető az érzelmi biztonság és a lelki jóllét megalapozásához. Az érzelmi biztonság kialakításához elengedhetetlen a derűs, otthonos, szeretetteljes légkör és környezet kialakítása, ez utóbbi kialakításában a gyermek aktív partner. A gyermek fedezze fel, ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, erősödjön a családjához, a környezetéhez, a

szülőföldjéhez való kötődése, formálódjon hazaszeretete. A stabil és kiszámítható szokás és normarendszer segítségével alakuljon biztonságérzete. Egyéni fejlettségüknek, lehetőségeiknek megfelelően és csak az adott gyermekre jellemző sajátosságok figyelembevételével alakuljon, fejlődjön:

- éntudatuk, énképük
- önértékelítő törekvésük az elfogadott normáknak megfelelően
- önkifejezésük az igényes magyar nyelv használatának szellemében
- reális önértékelésük
- akarati tulajdonságaik (szabálytudat, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat)
- kudarcűrő képességük
- önbizalmuk
- türelmük
- a különbségek, illetve a másság elfogadására, tiszteletére való készségük
- erkölcsi értékrendjük (empátia, együttműködés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség)
- önálló helyzetfelismerő és problémamegoldó képességük
- a felnőttekhez és a kortárs környezethez való viszonyuk, kapcsolataik.

Az egyéni fejlettségi szinthez igazodó közös tevékenységek, illetve játékos tanulási helyzetek felkínálása, az ezekhez szükséges színvonalas és esztétikus eszközök biztosítása. Az egyéni, csoportos és közösségi örömteli játékhelyzetek támogatása, a feltételek megteremtése. A gyermek személyiségének maximális tiszteletben tartásával arra ösztönözni, illetve arra lehetőséget teremteni, hogy a közösségi tevékenységekből, munkából, játékból kivegye a részét, a környezet alakításának legyen aktív részese, tanuljon meg együttműködni a környezetében élőkkel, odafigyelni mind saját, mind mások érzelmeire és szükségleteire.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az életkorának és egyéni fejlettségi szintjétől elvárható fokon jellemzővé válnak a fentebb felsorolt tulajdonságok/képességek. Alapvető ismeretekkel rendelkeznek egyszerűbb erkölcsi kategóriákról, ezekhez igyekszik alkalmazkodni. Ismeri nemzeti jelképeinket. Mind a természeti, mind az emberi környezet fontosak számára, hiszen ezek identitásának fontos építőelemei. Éppen ezért ragaszkodik hozzájuk, formálja, alakítja őket, aktív szereplőként van jelen és ettől jól érzi magát. Felismeri érzelmeit és az ezekhez kapcsolódó szükségleteit, a társadalmi normák és a kialakított szokások figyelembevételével képes az öngondoskodásra, illetve a segítség kérésére, szükségletei megfogalmazására. Hatékonyan tud működni a sokszínű társas környezetben, a másságból, illetve különbségekből adódó helyzetekben is képes tájékozódni, képes az önértékelítésre, öngondoskodásra, illetve jelezni a felnőtt környezetnek.

Alapvetően szeret közösségben lenni, megéli, hogy annak a közösségnek ő fontos és hasznos tagja, hogy egy közösségi háló része. Számon tartja ismerős társait, a felnőtt gondozóit és ezekhez ragaszkodik. Kialakul a helye a csoportban, minőségi kapcsolatai vannak. Élvezi a közös játékot, képes az eredményes együttműködésre. Mind a saját, mind társai testi épségére odafigyel, óvja azt. A közösségért szívesen vállal megbízásokat, feladatokat.

3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.3.1. Anyanyelvi nevelés

Cél:

Az anyanyelv ismerete, megbecsülése, szeretete.

Anyanyelvi fejlettségük jusson arra a szintre, mely képessé teszi őket az iskolai élet megkezdésére.

Feladat:

- ❖ Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységi forma keretében jelenjen meg.
- ❖ Helyes beszédminta adása (a javítgatás elkerülésével).
- ❖ A gyermek beszédkedvének fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása.
- ❖ A gyermek beszédének meghallgatására megfelelő idő és figyelem biztosítása.
- ❖ Nyelvi játékokkal gondolkodás, és az anyanyelvünk sajátosságainak megismertetése gyakoroltatása.
- ❖ A beszédszervek megfelelő mozgását fejlesztő gyakorlatokkal helyes artikuláció, légzéstechnika, beszédtempó alakítása.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Bátran, összefüggően, érthetően, adekvát módon kifejezi gondolatait, rendelkezik beszédfigyelemmel. Használja, és érti az egyszerű metakommunikációs jeleket, ezeket képes szinkronba hozni a beszéde tartalmával.

Megérti és használja a nyelvi humort a mesékben és a mindennapi életben.

3.3.2. Az értelmi képességek fejlesztése

Cél:

Szerezzenek sokoldalú tapasztalatokat, bővüljenek ismereteik és váljanak rendszerezetté. Fejlődjenek értelmi képességeik különösen képzeletük és kreativitásuk.

Feladat:

Lehetőség biztosítása sokféle érzékszerv bekapcsolásával a játékos módon való tapasztalatszerzésre.

Tevékenységek biztosítása a gyermeki kíváncsiságra építve.

Az egyéni képességek maximális figyelembe vétele, egyéni bánásmód alkalmazása, egyéni fejlesztési lehetőségek kihasználása.

A fokozatosság elvének figyelembe vételével problémahelyzetek teremtése, az önálló megoldási lehetőségek keresési feltételeinek megteremtése.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Értelmi képességei, jártasságai, készségei alakulnak.

Tud szemléletes – képszerű módon gondolkodni.

Rövid távú emlékezete megbízható, törekszik a hosszabb távú bevésésre.

Képes szándékosan figyelni.

Ismeri érzékszerveit, tisztában van működésükkel, használja a világ ingereinek befogadására.

Képzelete, kreativitása egyéniségének megfelelően gazdag, sokrétű.

4. Óvodai életünk megszervezésének elvei

4.1. Óvodánk személyi feltételei

Óvodánk minden dolgozója számára egyértelmű követelmény a gyermekközpontú szemlélet, a gyermek mindenek fölötti érdekének tiszteletben tartása.

A nevelőtestületünkről elmondható, hogy sokszínű érdeklődő, innovatív szemléletű pedagógiai kultúrával rendelkezik. Maximálisan törekszik az elfogadó, segítő, támogató attitűdre a gyermekekkel való kapcsolatában. Felkészültségük, hozzáállásuk az óvodapedagógusi hivatáshoz biztosítja az intézmény továbbfejlődését.

Programunkból adódóan a nevelőtestület minden tagjával szemben támasztott követelmény a mozgás iránti elkötelezettség, a természettel való jó kapcsolat, annak védelme és az inkluzív szemlélet.

A különleges bánásmódot igénylő gyerekek fejlesztését a regionális óvodai Gyógypedagógusi Hálózat speciális szakemberei segítségével látják el. Az integrált nevelés sikere érdekében, valamint az esetleges hátrányok kiszűrése érdekében együttműködünk gyógypedagógusokkal és az óvodapszichológussal. Segítjük a kerületi Pedagógiai Szakszolgálat logopédusának munkáját. Fontosnak tartjuk az optimista szemléletet, a világgal és önmagunkkal való jó kapcsolatot, éppen ezért pedagógusaink vidámak, mosolygósak és játékos kedvűek.

Helyi adottságokból fakadóan a két épület dolgozói közötti jó együttműködés kiemelt feladatunk.

Fokozatosan törekszünk arra, hogy a pedagógiai munkánkat segítő más alkalmazottak, pedagógusi szemléletünkkel azonosulva, igényesen működjenek együtt. A csoportokban zajló nevelő és gondozó munkában aktívan tevékenykedő pedagógiai asszisztensekkel, dajkákkal szemben fokozott ezen elvárásunk.

4.2. Óvodánk tárgyi feltételei

Az óvodánk két épületben működik. Csoportszobáink tágasak, világosak, otthonosan, barátságosan és játékokra ösztönzően berendezettek. Minden csoport rendelkezik saját mosdóval és öltözőrészsel. A gyerekeket körülvevő közvetlen környezet igazodik testméretükhöz, szükségleteikhez. Alakításukban a gyermekek tevékenységüknek megfelelően részt vesznek. A biztonsági szabályok figyelembevételével a játékok és egyéb eszközök elérhetőek számukra.

Tágas és árnyékos udvarokkal rendelkezünk. A meglévő udvari játékokat folyamatosan karbantartjuk, javítjuk.

A bővítések, korszerűsítések megvalósítása során törekszünk a biztonsági, esztétikai, higiéniai, tartóssági szempontok maximális figyelembevételére, valamint a természetes alapanyagok használatára.

További fejlesztések, korszerűsítések az amortizáció és az anyagi erőforrások figyelembe vételével valósulnak meg.

4.3. Óvodai életünk megszervezése

4.3.1. Óvodánk csoport szerkezete

Hét csoportunk vegyes és részben osztott életkorú.

Csoportjainknak saját nevük van, mely az összetartozás érzését erősíti a gyermekekben.

4.3.2. Óvodai életünk megszervezése

Cél:

- ❖ Biztosítani a gyermekek szükségleteihez igazodó heti- és napirendet, melynek állandósága következtében egészségesen fejlődnek, nyugodt körülmények között, érzelmi biztonságban.
- ❖ A napirendben megteremteni a tevékenységek közötti harmonikus arányt, és kiemelni a játék kitüntetett szerepét.

Feladat:

- ❖ nyugodt, barátságos légkör, folyamatosság, rugalmasság biztosítása,
- ❖ szükségletekhez igazodó játékidő, étkezési idő, pihenőidő, mozgási lehetőség megteremtése,
- ❖ komplex formában történő ismeretátadás, melyben fontos szerepet tölt be a gyermekek együttműködő képességének, feladattudatának alakítása,
- ❖ élőlészavas mese és közösségi játékelmény biztosítása
- ❖ növekvő időtartamú: 5-35 perces tevékenységek tervezése, szervezése
- ❖ napi 45 perces iskolaelőkészítő fejlesztőpedagógiai tevékenység szervezése azoknak a gyermekeknek, akik a következő nevelési évben vállnak tankötelessé, valamint akik már tanköteles korúak. A tevékenységek differenciáltan és egyéni terhelhetőséghez igazodóan valósulnak meg, és a gyermekek fejlődésének nyomon követési dokumentációján alapulnak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Készségei és képességei alkalmassá teszik az iskolai élet megkezdésére.

NAPIREND JAVASLAT

<i>Időpont</i>	<i>Tevékenység</i>
6 ⁰⁰ -8 ⁴⁵	Szabad játéktevékenység a csoportszobában, gyermekek fogadása, folyamatos reggeli étkezés
8 ⁴⁵ -10 ⁰⁰	Szabad játékba integrált, az óvodapedagógus által szervezett egyéni és mikro-csoportos tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> • Egészséges életmód alakítása, • Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés, • Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
10 ⁰⁰ - 10 ³⁰	Testápolási tevékenységek, tízórai gyümölcs elfogyasztása
10 ³⁰ -12 ⁰⁰	Szabad játékba integrált óvodapedagógus által szervezett egyéni és mikro csoportos tevékenységek <ul style="list-style-type: none"> • Játék a szabadban, séták, kirándulások • Szabad mozgás és játéktevékenységek biztosítása
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Testápolási tevékenységek, terítés, ebéd, készülődés a délutáni pihenőhöz
13 ⁰⁰ -14 ⁴⁵	Pihenés, alvás mesével, altatódallal, verssel.
14 ⁴⁵ -15 ²⁰	Testápolási tevékenységek, uzsonna
15 ²⁰ -18 ⁰⁰	Szabad játék az óvoda udvaron vagy a csoportszobában

HETIREND JAVASLAT

Tervezett tevékenységek életkor és szervezeti forma szerinti felosztása

<u>Életkor:</u>	<u>Kötetlen:</u>	<u>Kötött</u>
3-4 évesek	<p>Szabad játékba integrált óvodapedagógus által szervezett egyéni és mikro csoportos tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - külső világ tevékeny megismerése - verselés, mesélés - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - mozgásos játékok, egészségfejlesztő testmozgás 8-10 perc időtartamban, komplex módon, a környezet sokoldalú megismerésének dominanciájával 	<p>Irányított mozgás (heti 1 alkalommal)</p>
4-5 évesek	<p>Szabad játékba integrált óvodapedagógus által szervezett egyéni és mikro csoportos tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatszerzés - verselés, mesélés - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - mozgásos játékok, egészségfejlesztő testmozgás 10-20 perc időtartamban, komplex módon, a környezet sokoldalú megismerésének dominanciájával 	<p>Irányított mozgás (heti 1 alkalommal)</p>
5-6 évesek	<p>Szabad játékba integrált óvodapedagógus által szervezett egyéni és mikro csoportos tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatszerzés - verselés, mesélés - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka <p>mozgásos játékok, egészségfejlesztő testmozgás 30-35 perc időtartamban, komplex módon, a környezet sokoldalú megismerésének dominanciájával</p>	<p>Irányított mozgás (heti 1 alkalommal)</p> <p>45 perc időtartamban iskola-előkészítő fejlesztőpedagógiai tevékenység (heti 5 alkalommal)</p>

4.4. Tevékenységeink keretei

4.4.1. Alapszolgáltatások és a Fenntartó által biztosított költségvetésből fedezett programok

- ❖ Az óvodai Alapító okiratban megfogalmazott tevékenységek.
- ❖ Lakókörnyezetünkben lévő természeti és tárgyi környezet felfedeztetése.
- ❖ Az elsajátítandó ismeretek lehetőség szerinti közvetlen megtapasztaltatása.

4.4.2. Jeles napokhoz kötődő hagyományaink, ünnepeink:

- ❖ Autómentes nap: a gyerekek biciklikkel, rollerekkel, kismotorokkal érkeznek az óvodába. Játékos délelőtti keretében, saját járműveiket használva megismerkednek a környezetkímélő közlekedés fontosságával, közlekedési szabályokkal.
- ❖ Mihály nap: a gyerekcsoportok különféle portékákkal készülnek, melyet Mihály nap alkalmából rendezett vásáron eladnak és megvásárolnak egymástól.
- ❖ Állatok világnapja: a gyermekek figyelmét a felelős állattartásra hívjuk fel, állatorvos látogat az óvoda épületeibe, a gyerekek állatbemutatón vesznek részt.
- ❖ Hulladékcsökkentési hét: csatlakozva az európai hulladékcsökkentési hét hagyományaihoz „Hozz és vidd” akciót szervezünk.
- ❖ Mikulás: a gyermekek december 6-án az óvodában versekkel és énekekkel köszöntik a Mikulást.
- ❖ Advent, Karácsony: advent kezdetén a csoportok adventi koszorút készítenek, hétről-hétre gyertyát gyűjtanak. Az előterekben elhelyezett karácsonyfát a gyermekek által készített díszekkel ékesítik, majd az ünnep keretében a csoportok itt találják meg csoportjuknak szánt ajándékot. A délutáni ünnepségen vendégül látjuk a családokat, közös verseléssel, énekekkel köszöntjük a közelgő ünnepet.
- ❖ Farsang: a gyerekek és pedagógusaik farsang napján vidám mulatsággal zavarják el a telet. Az óvodapedagógusok kis mesedramatizálással készülnek a gyerekek számára.
- ❖ Kis-manó csalogató napok: a következő nevelési évben óvodaköteles gyermekek számára szervezett délután, melyen bemutatjuk óvodánkat, óvodánk dolgozóit az érdeklődőknek.
- ❖ Víz világnapja: a gyerekek játékos délelőtti vesznek részt, minden csoportszobában meglepetés feladatok várják őket.
- ❖ Húsvét: a gyerekek évenként változó helyszínen húsvéti tojást keresnek.
- ❖ Föld napja és óvodaváró családi nap: a délelőtti folyamán az óvodapedagógusok mesejátékkal készülnek a gyerekeknek. Ezután a csoportok kertészkednek, virágot ültetnek, locsolnak. Délután koncerttel köszöntjük az óvodánk iránt érdeklődő és az óvodánkba járó családokat, majd kézműves foglalkozásokat szervezünk az újrahasznosítás jegyében.
- ❖ Madarak és fák napja: az óvoda udvarán, valamint az óvoda környékén élő madarakkal és fákkal ismerkednek a gyerekek.
- ❖ Gyereknapi és apák napja: a délelőtti folyamán, az óvoda udvarán tartjuk a gyereknapi napot, melyre évenként más-más programot szervezünk. Délután tartjuk az apák napját óvodánk udvarain, ahol vidám próbák elé állítjuk az apukákat, nagypapákat.

- ❖ Anyák napja: a csoportok egyéni köszöntéssel vagy csoportos műsorral köszöntik az édesanyákat, nagymamákat.
- ❖ Évzáró: az óvodai közös ünnepségen minden csoport kis műsort ad az évközben tanultakból. Az iskolába menő nagycsoportosaink egy-egy festett kavicsot helyeznek el óvodánk udvarán búcsúzóul. Megkapják kis hátizsákjaikat, melyet előzőleg önmaguk díszítettek, valamint egy kis meglepetést az iskolakezdéshez. A fiatalabbak verssel és énekkel búcsúztatják társaikat, akik szintén verssel és énekkel búcsúznak.

Nemzeti ünnepeink:

- ❖ Október 23.: a gyermekek nemzeti jelképeinkkel ismerkednek.
- ❖ Március 15.: a gyermekek nemzeti jelképeinkkel ismerkednek, kokárdát, zászlót készítenek. Részt vesznek a délelőtti folyamán egy zenés megemlékezésen.

4.5. Óvodánk kapcsolatrendszere

Cél:

Partnerközpontú működés fejlesztése

Feladat:

Kapcsolattartás, igényfelmérés, tájékozódás, tájékoztatás

Családokkal

A családi nevelés elsődlegességét szem előtt tartva, azt kiegészítve lehetőséget teremtünk:

- ❖ Családlátogatásra,
- ❖ Fogadó órákra,
- ❖ Csoportos szülői értekezletekre,
- ❖ Ismerkedési napra,
- ❖ Tanévnnyitó értekezlet az új szülők részére,
- ❖ Családi nyílt napra,
- ❖ Szülői fórumokra,
- ❖ Közös ünnepségekre,

Fenntartóval

- ❖ folyamatos információcsere,
- ❖ részvétel a kerület közneveléssel kapcsolatos rendezvényein.

Kerületi óvodákkal, Kárpát-medencei magyar óvodákkal

- ❖ szakmai kapcsolat építése, ápolása

Iskolákkal, bölcsődékkal

- ❖ Az iskolákkal való kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

Napraforgó Család- és Gyermekejóléti Központtal

- ❖ Problémás esetekben segítségkérés.

- ❖ Rendszeres és folyamatos kapcsolattartás a szociális munkással.

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálattal, valamint ennek XVI. kerületi tagintézményével

Az esetlegesen előforduló problémák jelzése, esetmegbeszéléseken való részvétel, együttműködés a problémák megoldásában.

Kerületi Gyógypedagógusi Hálózattal

Az aktuális sajátos nevelési igényű gyermekekhez alkalmazkodva gyógypedagógus munkájának segítése, figyelemmel kísérése.

Rácz Aladár Zeneiskolával,

Hangszerbemutató megtekintése

5. Óvodai életünk tevékenységformái

5.1. A játék

Az óvodai nevelés egészét áthatja a játék, amely a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és leghatékonyabb eszköze. Kiemelten kezeljük a szabad játék szerepét, a gyermeki spontán tevékenységet. Szükség esetén és kellő mértékben avatkozunk bele, és tudatosan veszünk benne részt. Fontos feladatunknak tartjuk az ennek megfelelő környezet kialakítását.

Cél:

A játék során jussanak el személyiségük kibontakozásához, általa fejlődjön:

- ❖ érzelmi életük,
- ❖ mozgásuk,
- ❖ képzeletük, kreativitásuk,
- ❖ önkifejezésük,
- ❖ társas kapcsolataik, viselkedésük,
- ❖ az iskolai tanuláshoz szükséges képességeik, készségeik,
- ❖ kognitív funkcióik,
- ❖ én tudatuk,
- ❖ autonómiájuk,
- ❖ kompetenciájuk és
- ❖ toleranciájuk,

váljon számukra az önkifejezés eszközévé, és a világgal való ismerkedés természetes forrásává.

Feladat:

- ❖ A nyugodt légkör megteremtése, és fenntartása.
- ❖ Élmény, hely, idő, eszköz biztosítása.
- ❖ Változatos játéklehetőségek felkínálásával, külvilággal való kapcsolatteremtés lehetőségeinek biztosítása spontán és irányított módon.
- ❖ A játék tartalmának, színtereinek és a játékeszközök használatának megismertetése.

- ❖ Tudatos óvodapedagógusi jelenlét, szükség és igény szerinti együttjátás, támogató, serkentő együttműködés, ötletadás, indirekt reakció lehetőségének biztosítása.
- ❖ Az iskolai tanulás befogadásához szükséges képességek, készségek tudatos fejlesztése a különböző játékfajták tanulásában, gyakorlásában.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Önállóan választ tevékenységet.

Alakul a társas kapcsolata a gyermekekkel.

Különböző eszközökkel ismerkedik, amiket felhasznál céljai eléréséhez.

Fantáziája működésbe lép, megvalósítja elképzeléseit.

Szabályokat, kéréseket elfogad.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Pozitív érzelmek által fejlődik a személyisége.

Képzelete gazdagodik.

Fejlődik kreatív együttműködése.

Felébred a közlési vágya.

Elfogad különböző viselkedési szabályokat.

Gyakorolja a helyes magatartást.

Folyamatosan emelkedik a játék színvonala és növekszik időtartama.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Örömmel, felszabadultan, önfeledten játszik.

Játéka tartalmas, kulturált, változatos témájú.

Képes hosszú ideig elmélyülten egy azon játékban tevékenykedni.

Képes az önállóan kialakított együttműködésre.

Tud örülni a másik sikerének.

Célszerűen és változatosan használja a felkínált eszközöket.

Képessé válik a játék és a feladathelyzet kettéválasztására.

❖ Gyakorló játék

Cél:

Örömet okozó ismétléses cselekvések, közben fejlődjenek mozgásformáik, pszichikus funkcióik, monotónia tűrésük.

Ismerkedjenek különböző anyagokkal, eszközökkel, egyszerű szabályokkal.

Feladat:

Hely, idő, eszköz biztosítása.

4 éves kor után figyelemmel kísérjük a gyermekeket, hogy játékuk ne csak ezen a játékszínten maradjon.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Megismerkedik a környezetében lévő eszközök, anyagok, tárgyak tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával, működésével.

Fejlődik a képzeletvilága.
Önálló döntéseket hoz.
Beszédkedve fokozódik.
Új játékszer, eszköz használatát tanulja.
Tapasztalatokat szerez.
Fejlődik problémamegoldó gondolkodása.
Egymás melletti játék jellemzi.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Új játékszer, eszköz használatát tanulja.
Verbális gyakorlójáték során, egy-egy szótagot, szót, dallamot, mondókát, verstöredéket, dalrészletet, felnőttől átvett szófordulatokat ritmikusan ismételtetnek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Beépül a későbbi játéka tartalmába, örömet leli benne. Egyszerű szabályokat, önállóan alkot és betart.

❖ *Szerepjáték*

Cél:

Fejlődjenek tapasztalataik, ismereteik, elképzeléseik, érzelmeik, kreativitásuk.
A környezet jelenségeinek sajátos módon való újraalkotásával fejezzék ki élményeiket.

Feladat:

Hely, idő, eszköz és változatos élmények biztosítása.
Igény szerinti óvónői részvétel a játékban.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Betartja a játékszerekkel kapcsolatos elemi szabályokat.
Önállóan kiválasztja a szükséges eszközöket.
Kialakul az együtt játszás igénye.
Megérti környezete egyszerűbb jelenségeit.
Fejlődik a fantáziája.
Leképezi az őt körülvevő világot, felnőtteket.
Kijátssza a félelmeit.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Megérti és elfogadja játszótársai elgondolásait, kéréseit.
Fejlődik az alkalmazkodóképessége.
Le tud mondani egyes játékszerekről.
Olyan játékhelyzetet teremt, amelyben ábrázolhatja a felnőttek tevékenységét és kapcsolatait.
Bent marad a játékban akkor is, ha számára kedvezőtlen a szerepkiosztás.
Társul egy játszócsoporthoz, akikkel szorosabb kapcsolatot alakít ki.
Önállóan megtervezi a játékot, kiválasztja a szerepeket, eszközöket, megalkotja a szabályokat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Egyéniségének megfelelően reprodukálja a felnőttvilágból szerzett tapasztalatait.

Önállóan alkot szabályokat, melyeket betart.

Ad és elfogad szerepeket, képes átélni alá- és fölérendeltségi viszonyokat. Erkölcsi értékek egyre inkább belsővé válnak. Megfelelő kommunikációs készséggel rendelkezik, képes az együttműködésre.

❖ *Konstruáló játék*

Cél:

Tudjanak konstruáló játékokból, valamint egyéb eszközökből előre eltervezett módon önállóan alkotni és együttműködni másokkal.

Feladat:

Hely, idő, eszköz biztosítása.

A játékelemek használatának bemutatása, lehetőség megteremtése a gyermeki fantázia kibontakoztatására.

Térlátás, irányok, matematikai viszonyok felismertetése.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Alakul biztonságérzete „– én csináltam” által.

Fejlődik értelmi és társas képessége.

Tapasztalatszerzéshez jut.

Megismeri a különféle elemeket, anyagokat.

Kreativitása fejlődik.

Beleképzeli magát különböző élethelyzetekbe.

Leképezi a valóság tárgyait, különböző modelleket.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Kialakul igényessége, ízlése.

Biztosan kezel bonyolultabb játékelemeket is.

Saját alkotásokat hoz létre.

Eredményességre törekszik.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Fejlődik kreativitása, képes bonyolult építmények önálló megalkotására, illetve minta másolására. Képes a társakkal a munkafolyamatok felosztására, együttműködésre.

❖ *Szabályjáték*

Cél:

Alkalmazkodjon a kapott szabályokhoz a társas játékok során.

Feladat:

Hely, idő, eszköz biztosítása.

A szabályok pontos megismertetése és betartatása.

Kiemelt figyelem az iskolai élethez szükséges képességek, készségek fejlesztésére.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Alakulnak társas kapcsolatai.

Fejlődik közösségi érzése és felelősségtudata.

Ismeri és elfogadja az életkorához illő különféle játékok szabályait.

Kudarctűrő képessége erősödik.

Megtapasztalja az együttes játék örömeit.

Értelmi képességei fejlődnek.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Beépül szókincsébe a szabályhoz kapcsolódó jelentéstartalom.

Ismeri és használja a metakommunikációs jeleket.

Tanulja az adaptív magatartás alapvető formáit, mint szerénység, mértéktartás, eredményességre törekvés.

Kialakul a szabálytudata.

Fejlődik a kudarc-tűrő képessége és toleranciája.

Élvezi a bonyolultabb mozgásos és értelemfejlesztő szabályjátékokat.

Képes utánzásra, modellkövetésre.

Egyénileg is tud szabályjátékot vezetni.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Törekszik a szabályok betartására, szabályokat önállóan is alkot.

Monotónia-, és kudarc-tűrése, türelme, önfegyelme és szabálytudata folyamatosan alakul.

5.2. Verselés, mesélés

Cél:

Alakuljon irodalmi élményeken alapuló fantáziájuk.

Legyenek képesek különválasztani a mesét a valóságtól.

Igényeljék a meséket, verseket.

Alapozódjon meg irodalmi igényességük, hogy képessé váljanak az értékek megtalálására, és olvasni szerető emberré váljanak.

Játéktevékenységük során maguk választotta módon legyenek képesek a hallott irodalmi művek reprodukálására.

Verselésüket kísérik mozgással.

Feladat:

A mindennapi előszavas mese-, vers hallgatás feltételeinek, körülményeinek megteremtése, érzelmi biztonságuk növelése az élményen keresztül.

A szépen artikulált, hangsúlyozott óvodapedagógusi előadásmóddal és az időnként alkalmazott esztétikus eszközökkel az érdeklődés felkeltése és fenntartása.

Igényes irodalmi művek tudatos megválasztása: klasszikus és kortárs anyag, valamint más népek, nemzetiségek meséinek válogatása, megismertetése.

Színházlátogatással más jellegű irodalmi élmény nyújtása, a kulturált viselkedés elsajátíttatása.

A magyar népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, dúdoló, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek megismertetése, iránta való érdeklődés felkeltése, a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodóan.

Dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközök, hely biztosítása, célszerű használat bemutatása.

Az önkifejezés lehetőségének megteremtése.

A fantázia szabad fejlődésének biztosítása.

Szövegértés, -felidézés fejlesztése.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Képes rövid állatmesét, láncmesét, verses mesét végighallgatni, felidézni.

Szívesen használ bábokat szabad játéktevékenység ideje alatt.

Képes játékos mozdulatsorokkal kíséni az ismert verseket, mondókákat.

Képes felidézni az adott évszakban többször ismételt verset, mondókát.

Szívesen osztja meg élményeit, beszélget pedagógusaival, kortársaival.

Korcsoportjának megfelelő nyelvi játékokban részt vesz, tisztul beszéde, fejlődik artikulációja.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Képes hosszabb állatmesét, láncmesét, verses mesét végighallgatni, felidézni.

Szívesen használ bábokat és az ismert, rövidebb mesét eljátssza. Felnőtt segítségével bábokat készít.

Képes rövidebb mesék dramatizálásában részt venni.

Képes hívókép/szimbólum segítségével felidézni a többször ismételt verset, mondókát.

Szívesen osztja meg élményeit, akár spontán, akár témához kötötten. Beszélget pedagógusaival, kortársaival, beszédfigyelve alakul.

Ismer anyanyelvi játékokat, beszéde tiszta.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Sokféle mesét, verset, mondókát ismer, szívesen hallgatja, mondogatja azokat.

Képes irodalmi élményt reprodukálni, szerepet vállal, báb mozgatásával mesél.

Képes a szerepnek megfelelő hangszínváltoztatásra.

A sokszor hallott versek, mondókák közül képes néhányat önállóan elmondani.

A színházi előadásokon kulturáltan viselkedik.

Kialakul a mese - valóság kettős tudata.

Gazdag alkotó fantáziájával önállóan talál ki mesét, rövid történeteket, verseket, mondókákat.

Maga is alkot mozgásokat a versek kíséretéhez.

Érdeklődik a népi, klasszikus, és kortárs irodalmi művek iránt.

5.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Cél:

Mozogjon otthonosan a népzene, népdalok és gyermekdalok, valamint énekes játékok világában.

Fejlődjön zenei képessége, váljon zenét szerető, értő emberré.

Feladat:

Zenei készségek fejlesztése, zenei kreativitás formálása.

Hagyományok őrzése a magyar zenei kultúra értékeinek megismertetésével.

Közösségi élmény nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül.

A tevékenységbe való bevonással a gyermek váljon részesévé egy örömteli, együttes élménynek. Kapcsolódjon társaihoz, a felnőtthöz, alakuljon együttműködési készsége, érzelmi biztonsága, figyelme, zenei képességei.

Naptári évhez, természeti jelenségekhez, évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi - ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése.

A zene iránti érdeklődés felkeltése.

Hangszeres tapasztalatok nyújtása.

A zene figyelmes meghallgatására nevelés.

Zenei ízlésformálás, esztétikai fogékonyság kialakítása.

Gyermekek életkorának megfelelő, igényes zenei művek megismertetése.

Alkalomszerű találkozás az igényes magyar kortárs zenével.

A ritmikai képességfejlesztés állandó változatos mozgással való kísérésének megszervezése.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az aktualitásnak megfelelően figyelembe vesszük a nemzetiségi és etnikai kisebbség igényeit.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Az óvodapedagógus segítségével képes társaival egyszerre, közel azonos hangmagasságban énekelni.

Képes megkülönböztetni a halk és hangos hangokat, zörejeket, beszédet, éneket.

Képes a környezetéből érkező néhány ismerős zörej, emberi hang, ütős hangszer megkülönböztetésére.

Képes visszaénekelni egyszerű dallamfordulatot, az egyenletes lüktetést játékos mozdulatokkal megjeleníteni. Képes a gyors és lassú tempóváltásra.

Képes egyszerűbb játékos mozdulatok utánzására egyénileg vagy kis csoportban. Képes egyszerű ritmushangszereket használni, illetve egyszerű beszélt vagy énekelt ritmusmotívumokat visszatapsolni.

Az óvodapedagógus énekét érdeklődve hallgatja.

Legalább 6 dalt jól ismer, el tudja énekelni.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Képes az óvónővel és/vagy a társaival együtt tisztán, jó szövegkiejtéssel énekelni.

Képes a halk és hangos beszéd, ének, taps megkülönböztetésére és utánzására, váltakozva is.
Képes felidézni a jól ismert dalok szövegét azok dallamáról.
Képes felismerni és megnevezni az ismerős zörejeket, hangokat.
Képes néhány percig figyelni az óvónő énekére, hangszeres játékára, igényli a dal újra hallgatását.
Az egyenletes lüktetést képes járással, tapsolással megjeleníteni, képes tartani a dalok, a beszéd és a mozgás tempóját.
Képes a csoporttal egyöntetű mozgásra, játékmozdulatokra.
Képes a cintányér, a dob, a triangulum, valamint a saját maga által készített ritmushangszer használatára.
Képes önállóan dallamfordulatokat alkotni.
Legalább 10 dalt jól ismer és el tud énekelni.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Tud egyénileg és csoportosan is tisztán, a megfelelő hangmagasságban és tempóban énekelni, képes dallam és ritmusmotívumokat visszaénekelni, tapsolni.
Képes a dallambújtatást követni és a megfelelő időben megfelelően énekelni.
Sokféle zajt, zörejt, hangot felismer, annak irányát és távolságát is képes hozzávetőlegesen meghatározni.
Képes hosszabb dalt vagy hangszeres előadást figyelemmel meghallgatni.
Képes az egyenletes lüktetést és a ritmust is reprodukálni, illetve összekapcsolni.
A tempótartásra önállóan is képes, az óvónő segítsége nélkül.
Képes játékos táncmozdulatokra, illetve változatos térformák kialakítására.
A megismert hangszereket képes önállóan is megfelelően használni.
Legalább 10 dalt jól tudjon.

5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

Cél:

A gyermeknek legyen lehetősége önmagát kifejezni a rajzai segítségével, a megszerzett élményeket és tapasztalatokat megjeleníthesse az életkorától elvárható szinten. Ismerjen meg változatos technikákat, az együttes tevékenységen keresztül formálódjon kreativitása, vizuális és nyelvi kifejezőkészsége.

Feladat:

A mindennapi tevékenységekhez állandó hely és eszközök biztosítása.
A tervezett tevékenységekhez különböző, főként természetes anyagok, termékek, eszközök és szerszámok biztosítása, használatuk megismertetése.
Technikák bemutatása, gyakoroltatása: tépés, gyurmázás, rajzolás, festés, ragasztás, vágás, varrás, hímzés, barkácsolás. Új technikák keresése, kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelés.
A képi – plasztikai – konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása.
Vizuális látásmód fejlesztése.
Szín és formavilág gazdagítása.
Népművészeti elemek, szokások, hagyományok, nemzeti szimbólumok megismertetése.

A finommotorika, képi ábrázolás, téri irányok, verbális szókincs fejlesztése.

Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, az igényesség alakítása:

- ❖ a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagítása,
- ❖ önkifejezés lehetőségének megteremtése és fenntartása,
- ❖ a gyermeki alkotások bemutatása, a tehetségek felismerése,
- ❖ a térbeli tájékozódó képesség fejlesztése.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Elkezdődik az emberábrázolás és ez a legkedveltebb ábrázolási forma. Az ábrázolás kilépve a fej-láb emberből differenciálódik: megjelenik a törzs, a kar és az arc elemei: szem, száj, orr.

A gyermek írást utánzó firkákat készít, megjelenik a betűrajzolás.

Szívesen gyurmázik, készít egyszerűbb alkotásokat az óvodapedagógus segítségével.

Az olló biztonságos használatával ismerkedik, megtanulja, hogyan kell kézbe venni.

Képes körvonallal alakzatokat rajzolni, ceruzával, krétával színfoltokat képezni ecsettel.

Ismeri és használja az alapszíneket (kék, sárga, zöld, piros).

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

A gyermek rajzai jellemzően a belső fantáziavilág kifejeződése, emellett a valósághű ábrázolás egyre nagyobb arányban van jelen. Megjelenik a térszerűség egyszerű ábrázolása.

Tovább differenciálódik az emberábrázolás, egyre több testrész jelenik meg. Emellett megjelennek újabb elemek is, valamint differenciálódik az árnyalása is a rajzoknak. Kifejeződik az erőteljes érzelmi töltet. Megjelenik a hangsúlyos színezés. Kedvvel alkalmazza munkái díszítését.

Próbálkozik önálló plasztikai alkotások létrehozásával, alkotásai differenciálódnak, egyre inkább közelítenek a valósághű megjelenéshez.

Közös és egyéni alkotások készítése közben képes társaira tekintettel lenni, hajlandóságot mutat az együttműködésre.

Biztonsággal használja az ábrázolás eszközeit.

Megismert technikai eljárásokat segítséggel tudja alkalmazni.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Ember és formaábrázolásban megjelennek a jellemző jegyek, részformák, főbb testrészek, arányok, megjelenik a díszítés, dekorálás. Rajzai egyre realisztikusabbak lesznek.

Ember és formaábrázolásban megjelennek a jellemző jegyek, részformák, főbb testrészek, arányok.

Képkialakításában jelezni tudja az elemi térviszonyokat, egyszerű cselekvéseket, mozgásokat. Élményei, elképzelései megjelenítésében többnyire biztonsággal és változatosan használja a képi kifejezés eszközeit.

Ismeri a helyes ceruzafogást. Kialakul oldalisága, és képes irányt tartani.

Többféle technikát ismer, és önállóan alkalmazza azokat.

Ismeri az alapszíneket, színárnyalatokat, a kevert színeket, és ezeket használja.

Igényes a környezete szépségére, részt vesz annak díszítésében.

Finommotorikája egyéni képességeinek és életkorának megfelelően fejlett.

Életkorának megfelelően ismeri a nemzeti szimbólumokat, népművészeti elemeket. Hozzon létre egyszerű, használható tárgyakat, játékeszközöket.

5.5. Mindennapos mozgás

Cél:

A mindennapos egészségfejlesztő testmozgás lehetőségének biztosításával váljanak egészséges gyermekekké.

A mozgás által - egyéni képességeik és lehetőségeik maximális kibontakoztatásával - fejlődjenek értelmi és szociális képességeik.

Spontán és tudatosan gyakoroltatott mozgásformák nyújtsanak élményt és ösztönözzék újabb cselekvésre.

Tudjanak magabiztosan tájékozódni, mozogni, és magukat elhelyezni a térben.

Ismerjék a térbeli viszonyokat.

Feladat:

A gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése a spontán, szabad játékidőben megjelenő mozgásos tevékenységben, az irányított mindennapos mozgásfejlesztésben és a szervezett mozgásos tevékenységben.

A spontán és szervezett testmozgással egészséges életvitelük alakítása.

A mindennapos mozgásfejlesztés, valamint az irányított testmozgás tudatos tervezése, szervezése és biztosítása.

A mozgástapasztalatok bővítése - térben és saját személyével kapcsolatban - sok gyakorlással.

A mozgásos játékok, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, népi játékok és táncok rendszeres alkalmazása.

A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.

A fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet és eszközrendszer biztosítása.

Mozgásműveltségük formálása.

Szervezetük általános és sokoldalú képzésével a testi fejlődésük biztosítása.

Az egyéni terhelhetőség maximális figyelembevétele, mozgás hátrányok leküzdése, az egyéni mozgásfejlesztés eszközeivel.

A potenciális tanulási zavarok kiszűrése és megelőzése az egyénre szabott mozgásfejlesztéssel.

Észlelés, alaklátás, formaállandóság, finommotorikus képességek fejlesztése, fejlődésének elősegítése.

Kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása.

A szabad levegőn való mozgás előnyben részesítése.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Kialakul az egyenletes, természetes járás, emelt fejtartással, ellentétes karlendítéssel.

Tudatosodnak a helyes mozgásformák.
Örömmel használja a mozgásos játékeszközöket.
Részt vesz a szervezett mozgásfejlesztésben.
Figyelemmel kíséri a mozgásos feladatokhoz társuló elvárásokat.
Gyakorolja az utánzó mozgásokat.
Képes csúszni, kúszni, mászni a talajon irányváloztatással is.
Tud páros lábon ugrálni.
Egy kézzel tud labdát gurítani.
Ismeri a járás és futás közötti különbséget.
Futás közben képes irányváloztatásra, személyeket és tárgyakat kikerülni, megkerülni.
Figyelembe veszi a körülhatárolt helyen történő biztonságos elhelyezkedést, mozgáslehetőséget.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

A mozgásfejlesztő eszközöket rendeltetésszerűen és biztonságosan használja.
Kialakult testtudattal rendelkezik.
Örömmel végzi a különböző mozgásformákat, tekintettel a közösségre.
Harmonikus, összerendezett mozgásra képes.
Tud egy lábon ugrálni.
Szókincsébe beépülnek a helyes mozgáshoz kapcsolódó kifejezések, vezényszavak.
A nagymozgásokat önállóan hajtja végre.
Elkapja a labdát, és célba dob.
Biztonságosan halad a padon.
Összehangolt kar- és lábmunkát végez.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Természetes mozgásuk tempója egyéni adottságaiknak megfelelően fejlett.
Fejlett észlelésük, alaklításuk, finommotorikájuk.
Ismeri testrészeit, testének személyi zónáit.
Edzettsége, erőnléti állapota megfelelően fejlett.
Kialakult a téri tájékozódó képessége, ismeri az irányokat.
Mozgásfejlettsége biztosítja az iskolai élethez szükséges képességeket és készségeket.
Kiválasztja fejlettségének, szükségletének megfelelő eszközt, és azon különböző mozgásformákat elsajátít, gyakorol.
Szívesen vesz részt a mozgásos játékokban, tevékenységekben, a gyakorlatokat képességeinek megfelelően elvégzi, törekszik a pontos végrehajtásukra, fegyelmezett és figyel társaira.
Mozgása jól koordinált, összerendezett.
Tud labdát pattogatni.
A testmozgáshoz kényelmes ruházatot és tornacipőt igényel.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

5.6.1. A környezet megismerése

Cél:

Alakuljon ki a természeti, társadalmi és tárgyi környezethez való pozitív érzelmi viszonyuk. Vegyék észre, tapasztalják meg és csodálkozzanak rá a természet szépségeire, jelenségeire, tiszteljék, védjék és szeressék azt. Ismerkedjenek meg a szülőföld hagyományaival, az ünnepekhez, jeles napokhoz és az óvodánk hagyományaihoz kapcsolódó szokásokkal. Fejlődjön önálló véleményalkotásuk, döntési képességük a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladat:

Tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása, bővítése, rendszerezése a természeti, emberi és tárgyi környezet elemeiről, változatos tevékenységeken keresztül. Különböző élethelyzetek, szituációk megismertetése, ezekben való tájékozódás, eligazodás gyakoroltatása. Döntési képességek, konfliktuskezelő magatartás kialakításának segítése. Összefüggések megmutatása, felfedeztetése. A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások megismertetése. A közösséghez való tartozás élményének, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek védelmére és szeretetére nevelés. A gyermekek aktív bevonása a környezet- és természetvédelembe, fenntarthatósági személet alakítása. A természet változásainak megfigyeltetése. Tapasztalatszerzés biztosítása természetjárás, séta, kirándulás során.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Eligazodik az óvoda épületében, udvarán. Ismeri a csoportszobáját, öltözőjét, mosdója helyét. Tudja társai nevét, jelét. Nevén szólítja az óvodapedagógusokat, nevelő-, oktató munkában segítő munkatársakat. Szívesen bekapcsolódik a jeles napok megünneplésében. Felismeri és megnevezi főbb testrészeit. Felismeri és megnevezi a környezet tárgyainak a fehér, fekete, piros, sárga, kék, zöld és barna színeket. Ismeri, védi és szereti az óvodaudvarán található növényeket, állatokat. Felismeri és megnevezi a valóságban és a képen is azokat a gyümölcsöket, zöldségeket, virágokat, állatokat, amelyekkel megismerkedett. Szívesen részt vesz a veteményeskert gondozásában, segít az ültetésben, locsolásban. Tudja, hogy a séta során egyedül nem léphet le a járdáról, az utcán csak a felnőttekkel közlekedhet.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életében:

Az óvoda közvetlen környezetén jól tájékozódik.

Ismeri teljes nevét, meg tudja mondani kik a család tagjai. Tudja édesanya, édesapja és testvérei teljes nevét, meg tudja mondani hol laknak.

Aktívan részt vesz a jeles napok megünneplésében.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Tudja és megnevezi testrészeit, ismeri az orvos gyógyító szerepét.

Felismeri és megnevezi a környezet tárgyain a színeket.

Ismeri, védi és szereti a tágabb környezetében található növényeket, állatokat.

Képes különböző szempontok szerint összehasonlítani őket.

Észreveszi a növények életében bekövetkező változásokat.

Szívesen részt vesz a veteményeskert gondozásában, segít az ültetésben, locsolásban.

Észrevesz a megfigyelt természeti jelenségben néhány egyszerű összefüggést

Ismeri az elemi közlekedési szabályokat és a közlekedési eszközöket. Tudja, hogy az utcán csak a felnőttekkel közlekedhet.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Tud különbséget tenni az évszakok között.

Szívesen részt vesz a veteményeskert, növények, gondozásában, segít az ültetésben, locsolásban.

Ismeri, védi és szereti a növényeket, az állatokat.

Aktívan részt vesz a jeles napok megünneplésében.

Ismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, ezek szeretetét, védelmét.

Tudja személyi adatait, tájékozott a családjában történő eseményekről, mindennapokról.

Ismeri az időbeli fogalmakat: a napszakokat, a hét napjait, tegnap, ma, holnap relációkat.

Gyakorlott az elemi közlekedési szabályokban.

Ismeri, elfogadja, védi és szereti a környezetében található állatokat, növényeket.

Tudja a gyűjtőneveket, fogalmakat, jól használja a megismert kifejezéseket.

Ismer néhány foglalkozást, mesterséget, el tudja mondani a tevékenységüket.

Megnevezi a testrészeit, funkcióit, tisztában van személyi zónáival, az oldaliságával, laterálisitása kialakul.

Felismeri a tárgyak, jelenségek közötti feltűnő összefüggéseket.

5.6.2. Matematikai tapasztalatszerzés

Cél:

Szerezzenek tapasztalatot a környező valóság formai és mennyiségi viszonyaival kapcsolatban. Játsszanak matematikai játékokat.

Feladat:

Matematikai készségek, képességek fejlesztése, alapvető műveletek elmélyítése, gyakoroltatása.

Matematikai játékok szervezése.

Matematikai problémák iránti érdeklődés felkeltése, a problémamegoldó gondolkodás elősegítése.

Matematikai tapasztalatszerzési, ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében:

Szívesen játszik életkorának megfelelő társasjátékokkal.

Néhány egyszerű, megnevezett tulajdonság szerint tud tárgyakat, képeket szétválogatni.

Tevékenységek közben egyéni fejlődésük szerint felismeri, megnevezi a tulajdonságokat, helyesen használja a legegyszerűbb összehasonlítást kifejező szavakat.

Ismerkedik a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó geometriai formák nevével.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Szívesen részt vesz szervezett matematikai tapasztalatszerzésen, örömmel használja és gyakorolja a megszerzett tudást a foglalkozásokon kívül is.

Gondolatait tevékenységekkel ki tudja fejezni, esetleg szóban is.

Tud megnevezett tulajdonság szerint tárgyakat, személyeket, képeket szétválogatni, sorba rendezni.

Javít megnevezett, egyszerű szempontú rossz válogatást, sorba rendezést.

Tevékenységek közben felismeri, megnevezi a tulajdonságokat, helyesen használja a legegyszerűbb összehasonlítást kifejező szavakat.

Részt vesz halmazok összemérésében. Érti, hogy az összeméréssel mire kap választ.

Megszámlálás nélkül átlát 0, 1, 2, 3, tárgyat különféle méretben, különféle elrendezésben.

Ismeri a számok nevét, sorrendjét, kialakul a számlálás módja.

Tárgyakat meg tud számlálni kb.10-ig.

Tud különböző elemekből hozzáadással, bontással többet, kevesebbet, ugyanannyit elő állítani 6-os számkörben.

Össze tud mérni két halmazt párosítással, érti a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát.

Meg tud különböztetni eltérő alakú tárgyakat, építményeket. Másolással elő tud állítani néhány egyszerű elemből „ugyanolyan” építményt.

Felismeri és megnevezi a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó geometriai formák nevét.

Tud adott irányt mozgással követni, érti térbeli mozgására, az irányok jelzésére használt névutókat (jobb-bal, alá, fölé, elé, mögé, mellé) szavakat.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Érdeklődik matematikai problémák iránt.

Mindennapi tevékenységeiben felismeri és alkalmazza a matematikai tapasztalatokat, és összefüggéseket.

Tud tárgyakat, személyeket összehasonlítani a tulajdonságaik szerint.

Képes jól ismert (de meg nem nevezett) tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére.

Változatos tevékenységek során felismeri a geometriai formákat.

Tud halmazokat képezni, ítéleteket alkotni.

Tapasztalatai vannak a mérhető tulajdonságokról. Érti és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat.

Tapasztalatokkal rendelkezik, és jól tájékozódik a 10-es számkörben.

A megismert geometriai tulajdonságokat a gyakorlatban, alkotás közben is tudja alkalmazni.

Képes másolással megépíteni a mintával megegyező elemekből illetve színben, nagyságban eltérő elemekből is kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat.

Tud 2-4 elemből álló alakzat tükörképét zsebtükör mögött megépíteni.

Megfelelően tájékozódik térben és síkban, használja a térbeli relációkat.

Érti, követni tudja az irányokat, illetve a helyeket kifejező névutókat.

5.7. Környezettudatosság, fenntarthatóság

Cél:

Ismerkedjenek a környezettudatos magatartás, környezetvédelem, valamint a fenntarthatóság alapjaival.

Feladat:

A takarékos energiafelhasználás megtanítása: vízhasználat, világítás.

Újrahasznosítás lehetőségének megismertetése, gyakoroltatása barkácsolás során.

Szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás gyakoroltatása.

A növények, állatok védelmének megismertetése.

Az egészséges és környezettudatos életmód alakítása.

Felkeltjük a gyerekek érdeklődését a természet védelme iránt.

Érzékenyítjük a gyermekeket a természet megóvására irányuló mesék, történetek feldolgozásával. Felhívjuk a figyelmet a természeti környezet megóvásának fontosságára.

Komplex tervezéssel készülünk a zöld napok megünneplésére, ráirányítva a figyelmüket egy-egy kiemelt környezetvédelmi területre. Olyan tevékenységeket ajánlunk fel, amelyekkel ők is hozzájárulhatnak a környezet megóvásához. Ösztönözzük önálló tevékenység ötleteik megjelenését.

A fejlődés jellemzői a gyermek 4.életévében:

Szívesen hallgatja a természet megóvására irányuló meséket, történeteket.

Szívesen vesz részt a zöld napok megünneplésében, olyan tevékenységekben, amelyekkel ő is hozzájárul a környezet megóvásához.

A fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében:

Érdeklődik a természet megóvására irányuló mesék, történetek iránt.

Ismeri a zöld napok lényegét, aktívan részt vesz a programokon.

Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyekkel ők is hozzájárulhatnak a környezet megóvásához.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Ismeri a zöld napok lényegét, aktívan részt vesz a programokon.

Vegyen részt olyan tevékenységekben, amelyekkel ők is hozzájárulhatnak a környezet megóvásához.

Aktívan vegyen részt a természetvédelemben.

Ismeri azokat a természetvédelmi területeket, amelyekkel megismerkedett.

Vigyáz a környezetre, tanulja az értékét, szereti a természetet.

Életkorának megfelelő módon képes környezetét pozitívan alakítani.

5.8. Munka jellegű tevékenységek

Cél:

Végezzen önállóan, örömmel és játékosan különböző munka jellegű tevékenységeket.

Rendelkezzon az ehhez szükséges tulajdonságokkal, képességekkel /kitartás, felelősség, céltudatosság/.

Egyéni fejlettségüknek és az életkori sajátosságuknak megfelelően váljanak alkalmassá a saját személyükkel kapcsolatos és a közösségért végzett munkafolyamatok önálló végzésére.

Feladat:

Szükséges feltételek biztosítása.

A munkavégzéshez szükséges képességek, attitűdök alakítása.

A megkezdett munka befejezésére szoktatás, kitartás alakítása.

Eszközök célszerű használatának megtanítása, gyakoroltatása.

Önmagáért és a közösségért végzett munkatevékenységekhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása.

Tudatos pedagógiai szervezés mellett folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő, pozitív értékelése.

Igényesség, pontosság formálása.

Balesetmentesség biztosítása.

Fejlődés jellemzői a gyermek 4. életévében

Képes a könnyebben kezelhető ruhadarabjait, lábbelijeit önállóan le-, és felvenni.

Kis segítséggel képes, ruhadarabjainak visszafordítására, hajtogatására, helyre rakására, az önálló mosdóhasználatra.

Képes a már nem használt játékeszközöket a helyére tenni.

Étkezésnél képes önmagának megteríteni, kanalat és villát helyesen használni, étkezés után leszedni terítékét. Ismerkedik a naposi teendőkkel.

Képes a kiskert ápolásában, növénygondozásban részt venni.

Fejlődés jellemzői a gyermek 5. életévében

Képes a saját személyével kapcsolatos teendőket minimális segítséggel, önállóan végezni.

Képes, ruhadarabjainak visszafordítására, hajtogatására, helyre rakására, az önálló mosdóhasználatra.

Képes a már nem használt játékeszközöket a helyére tenni, a csoportszoba játékeszközeinek helyét megtalálni, rendet tartani.

Étkezésnél kis segítséggel képes a naposi teendők ellátására: terítésre, leszedésre, asztallap letörlésére, székek felrakására.

Képes a kést és a villát helyesen használni, kis kancsóból magát kiszolgálni, étkezés után leszedni terítékét, eltávolítani a maradékot.

Képes pihenés után ágyneműjének rendbetételére.

Képes segítséget kérni és nyújtani.

Képes a kiskert ápolására, ismeri és használja a kerti szerszámokat.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

A saját személyével kapcsolatos munkákat önállóan végzi.

Szívesen vállal feladatot a közösségért.

Balesetmentesen és célszerűen tudja használni a különböző eszközöket.

Szívesen vállalja el az egyéni fejlettségének megfelelő megbízatásokat.

Igényes a környezetre, saját maga külsejére.

Szívesen segít társainak, a kisebbeknek, a felnőtteknek.

Tiszteletben tartja saját-, és mások munkájának eredményét.

Önállóan tudja alkalmazni a kapcsolódó szabályokat a munkavégzés során.

5.9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

A spontán helyzetek kihasználásával, és a szervezett ismeretátadási tevékenységek során, szerezzenek tapasztalatokat, fejlődjenek ismereteik, jártasságaik, készségeik, képességeik.

Feladat:

Spontán tanulási helyzetek felismerése, a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építés és ezek kihasználása a személyiségfejlesztésben.

A meglévő ismeretek bővítése, rendszerezése.

Tapasztalatszerzési helyzetek teremtése, természetes környezetben élményszerű módon.

A lehető legtöbb érzékszerv bevonása a tapasztalatszerzésbe.

A játékosság és a felfedezés lehetőségének biztosítása.

Érdeklődésük felkeltése és fenntartása, kreativitásuk erősítése.

Az iskolai tanuláshoz szükséges képességek, készségek formálása, változatos tevékenységek biztosításával.

A tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel, a gyermek személyiségének kibontakozásának segítése.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

Rendelkezik korának megfelelő tudásvágygal, és törekszik annak kielégítésére.

Sokféle, korának megfelelő, rendszerezett ismerete van.

Jártasságai, készségei folyamatosan alakulnak, fejlődnek.

Egyéni adottságainak megfelelően kialakulnak az iskolai tanuláshoz szükséges fizikai, lelki és kognitív képességek.

Alkalmassá válik a gyermek az iskolai tanulás befogadására.

5.10. A gyermekek fejlettségének mérése, tehetségek felismerése

A különböző tevékenységek végzéséhez képességek szükségesek. A képességek a gyermek adottságaira épülve alakulnak ki, csak konkrét tevékenységek végzése közben fejlődnek, illetve nyilvánulnak meg. Ezért nagyon fontos, hogy a gyermekek számára, képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásához lehetőséget biztosítsunk. A tevékenység a kifejlesztett képességek felhasználásának színtere, amely az óvodában nagymértékben megvalósul. A képességalakulás egy folyamat, melyhez megfelelő idő szükséges. Az óvodapedagógus abban az esetben tud hatékonyan hozzájárulni a gyermekek képességfejlesztéséhez, ha tisztában van a gyermekek meglévő képességeivel, azok fejlettségi szintjével.

Minden gyermek képességét önmagához, saját lehetőségeihez viszonyítva szükséges fejleszteni. A kiemelkedő képességű, vagy valamelyik képességcsoport, vagy részképesség fejlődésében hátrányokkal küzdő gyermekek neveléséhez egyénre szabott fejlesztési tervet célszerű szem előtt tartani. Mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a képességek fejlődésének üteme, illetve az egyes képességek fejlettségi szintje is minden gyermeknél más.

Ezek felismerése, illetve pontos meghatározása céljából elektronikus fejlődési naplót vezetünk minden gyermekről. Ebben feltérképezzük az egyéni képességek szintjét, megállapítjuk a szükséges intézkedéseket és rögzítjük az elért eredményeket is. Fél évente tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fejlettségéről, és az ezzel kapcsolatos javaslatainkról.

Cél:

A gyermekek egyéni fejlettségi szintjének felmérése, egyéni fejlesztési feladatok meghatározása.

Feladat:

Egységes fejlettség mérő dokumentumok vezetése, a gyermekek adott időpontú fejlettségének feltárására.

A gyermekek folyamatos megfigyelése a különböző tevékenységi formákban, tudásszint, fejlettségi szint valamint különleges képességek, tehetség feltérképezése.

A gyermekek közösségi szerepének, viselkedésének, folyamatos megfigyelése.

A fejlesztendő területek valamint a tehetséggondozási területek kijelölése az egyéni adottságok figyelembevételével, fejlesztési és tehetséggondozási terv készítése félévente.

A szülők tájékoztatása a fejlettségmérés eredményéről, a megfigyelés tapasztalatairól félévente.

Eredmény:

A gyermekek egyéni fejlettségének, tudásszintjének, közösségben elfoglalt helyzetének pontos meghatározása, tehetségének feltárása
Teljesíthető, megvalósítható célok kitűzése
A szülők tájékozottsága a gyermek fejlődésének menetéről

6. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, segítése

6.1. Gyermekvédelmi munka

Cél:

A gyermekek védelme, családban történő nevelkedésük elősegítése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése és megszüntetésében való segítségnyújtás.

A gyermekek az iskolába lépéskor lehetőség szerint egyenlő esélyekkel rendelkezzenek, esetleges hátrányaik csökkenjenek.

Feladat:

Az adatok, feltárt problémák abszolút diszkrét, tapintatos, korrekt kezelése.

Igazgató:

- ❖ A gyermekvédelmi rendszer megszervezése, irányítása és működtetése.
- ❖ Együttműködés a Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központtal, a pedagógiai szakszolgálatokkal
- ❖ A gyermekvédelmi munkaterv megvalósításának segítése, ellenőrzése.
- ❖ A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járási kötelezettségük teljesítésének fokozott figyelemmel kísérése.

Gyermekvédelmi felelős:

- ❖ Gyermekvédelmi munkaterv készítése évente
- ❖ Az óvoda gyermekvédelmi tevékenységének koordinálása.
- ❖ Aktuális segítségnyújtás megszervezése
- ❖ Társszervekkel való együttműködés
- ❖ Javaslat védő- óvó intézkedésekre veszélyeztetettség esetén

Óvodapedagógusok:

- ❖ Az esetleges gyermekvédelmi problémák feltárása, jelzése, és a személyi adatlapon való rögzítése.
- ❖ A nevelőmunka során a szociokulturális hátrányok prevenciója, korrekciója.
- ❖ Az érintett gyermekek óvodába járásának figyelemmel kísérése.
- ❖ A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembe vétele;
- ❖ Az együttműködés során a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásainak érvényesítése.

6.2. Diabétesszel élő, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek nevelése

Cél:

Az érintett gyermekek napközbeni biztonságos ellátása.

Feladat:

- ❖ 1-es típusú diabétesszel élő gyermek szülőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a gyermek speciális ellátásának biztosítása, melynek keretében szükség esetén vércukorszint mérése, inzulin beadása válhat szükségessé.
- ❖ Az óvodában olyan óvodapedagógus jelenlétének biztosítása, aki részt vett, a diabétesszel élő gyermekek ellátásához szükséges, az Oktatási Hivatal által szervezett szakmai továbbképzésen.
- ❖ Diabétesszel élő gyermek esetleges rosszullétének esetére speciális eljárásrend kidolgozása.
- ❖ A fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek szüleitől tájékoztatás fogadása, a gyermek fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról, a megteendő sürgősségi intézkedésekről.

6.3. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Cél:

Olyan elfogadó nevelőkörnyezet létrehozása és működtetése, melyben segítjük a különleges bánásmódot igénylő gyermek személyiségének kibontakoztatását.

Feladat:

- ❖ Az integráltan nevelhető (szakértői bizottsági vélemény alapján) gyermekek befogadása, szocializációjának elősegítése, szükség esetén individuális eszközök és módszerek alkalmazása. Speciális igényeik kielégítése szakemberek közreműködésével.
- ❖ együttműködni a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásainak, javaslatainak beépítése a pedagógiai folyamatokba,
- ❖ A gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatása szakemberek által.
- ❖ A gyermekek számára speciális fejlesztési terv kidolgozása - szakember által - az integrálásban érintett óvodai csoport pedagógusainak segítségével.
- ❖ Sok élmény, megfelelő modell nyújtása.

Fejlesztő pedagógiai ellátás:

- ❖ A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek részére óvodánk gyógypedagógusa biztosítja.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermek a közösség hatására, valamint a segítő szakember munkája által egyéni ütemében, megfelelően fejlődik. Csökkennek a hátrányok, esélyeik közelednek.

Az integráltan nevelt gyermek elkezdheti a számára megfelelő iskolatípusban tanulmányait, iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait.

6.4.A hátrányos helyzetű gyermekekkel való bánásmód

Cél:

A hátrányok prevenciója, csökkentése, kezelése.

Feladat:

Törekvés a gyermek hátrányos helyzetéből adódó lemaradásainak enyhítésére

A család számára szükség esetén segítségnyújtás, tanácsadás

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A hátrányok csökkennek, optimális esetben megszűnnek.

6.5. A gyermekek egyéni fejlesztése, tehetséggondozás

Cél:

Segítségnyújtás a valamilyen területen kiemelkedő gyermek számára lehetőségeinek kibontakoztatásában.

A gyermekek egyéni fejlesztése a fejlesztési tervben meghatározott célok alapján

Feladat:

A gyermekek fejlesztése, tehetségük gondozása a kezdeményezett tevékenységek során differenciált bánásmóddal, kiemelt figyelemmel

A gyermekek egyéni fejlesztése, tehetséggondozása óvodai játéktevékenységek keretében

A tehetség támogatása, továbbsegítése. (Rajzversenyeken, kiállításokon való részvétel segítése, éneklési, mozgási kedv kiemelt figyelemmel való fejlesztése.)

A gyermekek sikerélményhez juttatása, pozitív attitűd kialakítása az erősíteni kívánt tevékenységekhez

A család bevonása a gyermekkel kapcsolatos fejlesztési és tehetséggondozási feladatokba

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermek előrelépése az elmaradott területen

A tehetség az életkornak megfelelően kibontakozik

A gyermekek egyéni adottságaikhoz mértén, alkalmassá válnak az iskola problémamentes megkezdésére

Törvényi háttér

Magyarország Alaptörvénye

2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről

363/2012. (XII.17.) Kormány rendelet

Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012 (VIII.31.) EMMI Rendelet

**A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények
névhasználatáról**

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Felhasznált irodalom:

A Sashalmi Manoda Óvoda 2024. 03.06. készült

Pedagógiai Programja

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Nyilatkozatok

A **szülői képviselet**, a Sashalmi Manoda Óvoda (1163 Budapest, Könyvtár u. 26.) Pedagógiai Programjának elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Budapest, 2025. szeptember 1.

A szülői szervezet elnöke

A **„Média Manó” munkaközösség** és a **„Bíztató” tehetséggondozó munkaközösség** a Sashalmi Manoda Óvoda (1163 Budapest, Könyvtár u. 26.) Pedagógiai Programjának elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez általános véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Budapest, 2025. szeptember 1.

Richter Enikő

Média Manó munkaközösség vezetője

Háder Ibolya

„Bíztató” tehetséggondozó
munkaközösség vezetője

A Sashalmi Manoda Óvoda (1163 Budapest, Könyvtár u. 26.) **nevelőtestülete** határozatképes ülésén készült jegyzőkönyvben szereplő 100 %-os igenlő elfogadó határozat alapján 2025. augusztus 25-én az óvoda Pedagógiai Programját a 2/2025 (08.25.) határozatszámom elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselője az alábbiakban hitelesítő aláírásával tanúsítja.

Budapest, 2025. szeptember 1.

igazgató

Nevelőtestület képviselője

Óvoda igazgatójának nyilatkozata

Alulírott Gulyás Györgyné, mint az intézmény igazgatója, nyilatkozom, hogy a Sashalmi Manoda Óvoda (1163 Budapest, Könyvtár u. 26.) Pedagógiai Programjának érvénybe lépésével a fenntartó Önkormányzatra többletkötelezettség nem hárul.

.....
Gulyás Györgyné
igazgató

SASHALMI MANODA ÓVODA

OM: 034613

Székhely: 1163 Budapest, Könyvtár u. 26.

T: 06-1-403-0498

Telephely: 1163 Budapest, Mátészalka u. 18.

T: 06-1-403-6064

manoda.ovoda@gamesz16.hu

www.manoda.bp16.hu

Iktatószám: 41/617/2025.

Ügyintéző: Mikolics Klára

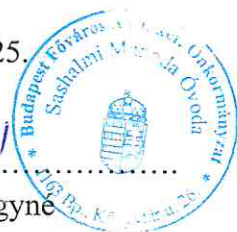
JEGYZŐKÖNYV KIVONAT A SASHALMI MANODA ÓVODA NEVELŐTESTÜLETI ÉRTEKEZLETÉN KÉSZÜLT HATÁROZATOKRÓL

1/2025 (VIII.25.) A Sashalmi Manoda Óvoda nevelőtestülete úgy határoz, hogy megbízza Mikolics Klárát a nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyvének vezetésére.

2/2025 (VIII.25.) A Sashalmi Manoda Óvoda nevelőtestülete úgy határoz, hogy elfogadja a Sashalmi Manoda Óvoda Pedagógiai Programját.

Budapest, 2025. augusztus 25.

Gulyás Györgyné
intézményvezető

Mikolics Klára
jegyzőkönyvvezető

Mirák Edit
jegyzőkönyv hitelesítő

Oravecz Gáborné
jegyzőkönyv hitelesítő

SASHALMI MANODA ÓVODA

O M : 0 3 4 6 1 3

Székhely: 1163 Budapest, Könyvtár u. 26.

T: 06-1-403-0498

Telephely: 1163 Budapest, Mátészalka u. 18.

T: 06-1-403-6064

manoda.ovoda@gamesz16.hu

www.manoda.bp16.hu

Hely: Sashalmi Manoda Óvoda székhelye: 1163 Budapest, Könyvtár utca 26.

Időpont: 2025.08.125.

JELENLÉTI ÍV NEVELŐTESTÜLETI ÉRTEKEZLETRŐL

Sorszám	Név	Aláírás
1.	Ambrus-Simó Andrea	Ambrus-Simó Andrea
2.	Bisztrainé Csige Tímea	Bisztrainé Csige Tímea
3.	Forsthoferné Tóth Andrea	Forsthoferné Tóth Andrea
4.	Gulyás Györgyné	Gulyás Györgyné
5.	Háder Ibolya	Háder Ibolya
6.	Jeney Réka	
7.	Laposán-Habók Kinga Dominika	Laposán-Habók Kinga Dominika
8.	Márton Natália	Márton Natália
9.	Mikolics Klára	Mikolics Klára
10.	Mirák Edit	Mirák Edit
11.	Molnár Boglárka	Molnár Boglárka
12.	Németh Ágnes	Németh Ágnes
13.	Oravecz Gáborné	Oravecz Gáborné
14.	Paunoch Szilvia	Paunoch Szilvia
15.	Richter Enikő	Richter Enikő
16.	Szabadszállásiné Kiss Csilla	Szabadszállásiné Kiss Csilla
17.	Széphegyi Éva	Széphegyi Éva
18.	Szrnka Szonja	Szrnka Szonja